

UZASADNIENIE

Dnia 22 stycznia 2021 r. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W. złożyła w Okręgowym Sądzie Dyscyplinarnym wniosek o ukaranie radcy prawnego D. S.. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego zarzuciła obwinionemu 8 czynów, które stanowiły w ocenie Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego przewinienia dyscyplinarne zasługujące na karę dyscyplinarną. Zastępca Rzecznika Dyscyplinarnego wniosła o ukaranie obwinionego za to, że:

1.

w dniu 17 maja 2019r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował zażalenie, w którym zawarł następujące sformułowania: „skoro sędziemu przyszło do głowy wydanie zarządzenia”; „Przy 15 odwołaniu może zrozumieją [w domyśle: sędziowie sądu II instancji] co się w sprawie dzieje, jak nierówno traktowane są strony, jak sędzia sądu rejonowego nie kieruje się dobrem dziecka”, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

2.

w dniu 15 lipca 2019r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował do sądu pismo, w którym groził kuratorowi postępowaniem karnym, tj.

popelnienia przewinienia dyscyplinarnego określonego w art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 38 ust. 2 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

3.

w dniu 22 lipca 2019r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował pismo, w którym zawarł następujące sformułowania: „Jeśli sędzia będzie chciał wydać jakieś zarządzenie na kolanie to ja chce go dostać i oczywiście będę skarżył. Wtedy jednak na pewno złożę już także wniosek o wyłączenie sędziego, który działa zdecydowanie i z premedytacją na szkodę ojca”, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały

nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

4.

w dniu 19 sierpnia 2019r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował do sądu pismo, w którym zawarł następujące sformułowanie: „Potwierdzam, że wtedy prócz zażalenia przyznania kosztów kuratora, złożę już także wniosek o wyłączenie sędziego, który działa zdecydowanie i z premedytacją na szkodę ojca” oraz stwierdził, że sąd podchodzi do pism zupełnie bezkrytycznie i nie szanuje prawa, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, a nadto groził kuratorowi postępowaniem karnym, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 2 i 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

5.

w dniu 30 września 2019r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował do sądu zażalenie, w którym zawarł następujące sformułowania: „Postanowienie jest dowodem w jaki sposób próbuje się [w domyśle: sąd orzekający] zniszczyć człowieka, który robi wszystko aby mieć kontakt z dzieckiem.”, „Mam wrażenie, że sądowi zależy na finansowym wykończeniu ojca, bo przyznaje wynagrodzenie kuratorom”, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, a nadto groził kuratorowi postępowaniem karnym, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 2 i 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

6.

w dniu 20 grudnia 2019r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował pismo do sekretarza sądowego Ł. K., w którym zawarł następujące sformułowania: „Sędzia łykną stanowisko p.o. Kierownika Opiniodawczego Zespołu (...) w Sądzie Okręgowym (...) Wrocławiu z dnia 31 sierpnia br. jak gęś kaszę i jedyną jego reakcją było dokonanie adnotacji – zapoznałem się a/a i datą 06.09.16. Była to zupełnie bezkrytyczna reakcja podejścia do tak sformułowanego pisma odmownego”, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały

nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

7.

w dniu 17 lutego 2020r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował do sądu pismo, w którym zawarł następujące sformułowania: „Wniosek opłaciłem więc sądzie ‘Alleluja i do przodu’. Nie trzeba być nadmiernie nawet byстрым [w domyśle: o sędzim orzekającym] by przyswoić prawdę”, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

8.

w dniu 19 lutego 2020r. w W., działając umyślnie, naruszył zasady etyki radcy prawnego poprzez wykonywanie czynności zawodowych z pominięciem zasad dbałości o godność zawodu, zachowania taktu, umiaru i powściągliwości w stosunku do sądu orzekającego, przekraczając tym samym granice wolności pisma określone rzeczową potrzebą w ten sposób, że działając jako pełnomocnik uczestnika postępowania A. W. w postępowaniu cywilnym toczącym się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) skierował do sądu pismo, w którym zawarł następujące sformułowania: „Skoro sąd zwrócił wniosek o uzasadnienie, to może powinien przypomnieć sobie o drobnej kwocie którą niezasadnie przywłaszczył”, czym dopuścił się obrazy sądu i mógł zdyskredytować się w opinii publicznej, tj.

naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego

Obwiniony nie przyznał się do popełnionych czynów składając obszernie wyjaśnienia na piśmie oraz podczas rozpraw.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił następujący stan faktyczny.

Obwiniony radca prawny D. S. był pełnomocnikiem procesowym A. W. w sprawie toczącej się przed Sądem Rejonowym (...) III Wydział Rodzinny i Nieletnich, sygn. akt (...) w przedmiocie ustalenia kontaktów z małoletnim synem mocodawcy obwinionego.

W toku postępowania Obwiniony kierował do Sądu orzekającego szereg pism, których treść była niekonwencjonalna i mogła wzbudzić w adresacie wątpliwości co do etycznego postępowania pełnomocnika. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny ustalił, iż postępowanie przed Sądem Rejonowym (...) trwało od 2015 r. i w toku postępowania matka dziecka mocodawcy Obwinionego nie wykonywała postanowienia Sądu w sprawie zasad i terminów kontaktów z dzieckiem. Spotkania mocodawcy Obwinionego z synem miały odbywać się przy udziale kuratora. Zdarzały się sytuacje, w których kurator przychodził na spotkanie, matka nie przyprowadziła dziecka, zaś za czynność kurator wystawiał rachunek, który obciążał mocodawcę Obwinionego. Obwiniony składał wnioski o nałożenie grzywny na kuratorów, którzy nieprawidłowo wykonywali swoje obowiązki, jednak Sąd orzekający tych wniosków nie rozpoznawał. Stąd Obwiniony w pismach do Sądu wskazywał, iż wobec kuratora złożył zawiadomienie

o popełnieniu przestępstwa. Sąd orzekający w sprawie nie rozstrzygał zażaleń Obwinionego na zasądzone koszty kuratora, nie rozpoznawał w terminie wniosków (np. wniosek o wakacje dziecka z mocodawcą Obwinionego rozpoznawał po wakacjach).

Pisma pisane przez Obwinionego nie były upubliczniane, Mocodawca pokazywał je jedynie dwóm osobom z rodziny – mamie i siostrze.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny dał wiarę zeznaniom świadka A. W. w zakresie sposobu prowadzenia przez Sąd Rejonowy (...) postępowania o ustalenie kontaktów z dzieckiem oraz zachowania kuratorów, gdyż były one spójne i korespondowały z ustaleniami Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego. Sąd Dyscyplinarny również uwzględnił wyjaśnienia Obwinionego, który twierdził, iż w jego pisemnych wypowiedziach zawartych w pismach procesowych z dnia 17 maja 2019 r., 15 lipca 2019 r., 22 lipca 2019 r., 19 sierpnia 2019 r., 30 września 2019 r., 20 grudnia 2019 r. 17 lutego 2020 r., 17 lutego 2020 r., 9 lutego 2020 r. nie było naruszenia przepisów etyki zawodowej, jednak nie przecząc, iż przytoczone (...) wniosku o ukaranie sformułowania zostały w tych pismach zawarte.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny oddalił wniosek dowodowy polegający na zapoznaniu się z aktami spraw prowadzonych przez Sąd Rejonowy (...) o sygn. akt (...), I. N. (...), I. N. (...) uznając, iż okoliczność, która ma być udowodniona, jest już udowodniona zgodnie z twierdzeniem Obwinionego. Akta bowiem miałyby być analizowane przez Sąd pod kątem uzasadnienia wystąpień Obwinionego wobec Sądu orzekającego oraz ujawniłyby nierówne traktowanie stron tego postępowania. Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż dla wydania orzeczenia wystarczające są przeprowadzone dowody z pism procesowych zawartych w aktach sprawy oraz zeznania świadka i wyjaśnienia Obwinionego, które to dowody dostatecznie dowodzą okoliczności wskazane przez Obwinionego (...) wniosku dowodowym.

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zważył co następuje

Po pierwsze, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny zmienił kwalifikację prawną czynów opisanych w pkt 1 oraz 3 do 8 wniosku o ukaranie wskazując, iż są to czyny sprzeczne z zasadami etyki radcy prawnego, mogące stanowić naruszenie powagi sądu oraz przekroczenie umiaru i taktu w wystąpieniu, tj. naruszenie przepisu art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) w zw. z art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014 r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. (...) uznał, iż czyny, których dopuścił się Obwiniony nie wypełniają znamiona dyskredytacji w opinii publicznej.

Po drugie, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uniewinnił Obwinionego od zarzutów polegających na użyciu sformułowań:

a)

w piśmie z dnia 17 maja 2019 r.: „skoro sędziemu przyszło do głowy wydanie zarządzenia”; „Przy 15 odwołaniu może zrozumieją [w domyśle: sędziowie sądu II instancji] co się w sprawie dzieje, jak nierówno traktowane są strony, jak sędzia sądu rejonowego nie kieruje się dobrem dziecka” (pkt 1),

b)

w piśmie z dnia 22 lipca 2019 r.: „Jeśli sędzia będzie chciał wydać jakieś zarządzenie na kolanie to ja chce go dostać i oczywiście będę skarżył. Wtedy jednak na pewno złożę już także wniosek o wyłączenie sędziego, który działa zdecydowanie i z premedytacją na szkodę ojca”. (pkt 3);

c)

w piśmie z dnia 19 sierpnia 2019 r.: „Potwierdzam, że wtedy prócz zażalenia przyznania kosztów kuratora, złożę już także wniosek o wyłączenie sędziego, który działa zdecydowanie i z premedytacją na szkodę ojca” oraz stwierdzenia, że sąd podchodzi do pism zupełnie bezkrytycznie i nie szanuje prawa (pkt 5);

d)

w piśmie z dnia 30 września 2019 r.: „Postanowienie jest dowodem w jaki sposób próbuje się [w domyśle: sąd orzekający] zniszczyć człowieka, który robi wszystko aby mieć kontakt z dzieckiem.”, „Mam wrażenie, że sądowi zależy na finansowym wykończeniu ojca, bo przyznaje wynagrodzenie kuratorom” (pkt 6);

e)

w piśmie z dnia 17 lutego 2020 r.: „Wniosek opłaciłem więc sędziemu ‘Alleluja i do przodu’. Nie trzeba być nadmiernie nawet byстрыm [w domyśle: o sędzim orzekającym] by przyswoić prawdę” (pkt 9).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż mając na uwadze okoliczności postępowania przed Sądem orzekającym w sprawie I. N. (...), w szczególności trudności, jakie napotykał mocodawca Obwinionego w kontaktach z dzieckiem, brak działania Sądu w kierunku umożliwienia egzekwowania przez ojca prawa kontaktów z dzieckiem oraz zasądzania kosztów kuratorom pomimo braku spotkań ojca z synem, sformułowania zawarte w ww. pismach nie naruszają przepisów art. 64 ust. 1 i art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75 - (...)) w zw. z art. 11 ust. 1, art. 12 ust. 3, art. 38 ust. 5 i art. 48 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego stanowiącego załącznik do uchwały nr 3/2014 Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Radców Prawnych z dnia 22.11.2014r. w sprawie uchwalenia Kodeksu Etyki Radcy Prawnego.

Przepis art. 11 ust. 1 URP stanowi: Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebą.

Przepis ten koresponduje i jest rozwinięty w przepisach Kodeksu Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 12 ust. 3 (...): Świadcząc pomoc prawną, radca prawny zobowiązany jest z szacunkiem traktować wszystkich klientów, zachować umiar i takt w swoich wypowiedziach oraz powściągliwość w okazywaniu osobistego stosunku do stron i uczestników postępowania, sądu bądź organu przed którym występuje.

Radca prawny, pomimo korzystania przy wykonywaniu zawodu z wolności słowa i pisma, nie może nigdy przekraczać granic określonych przepisami prawa i rzeczą potrzebą (art. 38 ust. 1 (...)). Radcy prawnemu nie wolno także okazywać swojego stosunku, a zwłaszcza stosunku negatywnego, do stron, uczestników postępowania. Na tych samych zasadach powinien być oparty stosunek radcy prawnego do sądów i organów, przed którymi występuje, świadcząc pomoc prawną. Niedopuszczalne jest, aby radca prawny w sposób publiczny okazywał swój osobisty stosunek do sądów, pracowników wymiaru sprawiedliwości czy też innych organów i instytucji (art. 49 (...)). Zgodnie z art. 48 (...) radca prawny powinien zawsze dbać o to, aby jego zachowanie nie naruszyło powagi sądu lub innych instytucji, przed którym występuje – wystąpienia radcy prawnego nie mogą także w żaden sposób naruszać godności osób uczestniczących w postępowaniu. (T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2021).

Okręgowy Sąd dyscyplinarny uznał, iż przywołane stwierdzenia Obwinionego nie naruszają godności zawodu, nie należy ich kwalifikować jako twierdzenia naruszające rzeczą potrzebą w szczególności, gdy w toku postępowania dochodziło do sytuacji, w których działania pełnomocnika nie przynosiły rezultatu będąc rozpoznawane później niż tego wymagały okoliczności lub pomijane. Sąd uznał, iż jakkolwiek są to sformułowania odbiegające od standardowej treści pism procesowych, tym niemniej w postępowaniu o ustalenie kontaktów z dzieckiem, w którym druga strona nie wypełnia postanowień Sądu, mogą być dopuszczalne. Wobec tego Sąd orzekł jak w sentencji orzeczenia.

Po trzecie, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał za winnego Obwinionego czynów określonych w pkt 2, 4 i 7 gdzie Obwiniony w pismach z dnia 15 lipca 2019 r., 19 sierpnia 2019 r. i 30 września 2019 r. groził kuratorowi postępowaniem karnym. Zgodnie z treścią art. 38 ust. 2 (...): Radca prawny nie może w swych zawodowych wystąpieniach grozić postępowaniem karnym lub dyscyplinarnym. Reguła zachowania art. 38 ust. 2 (...) jest określona jasno i jednoznacznie. Jak wskazuje komentator: Jako wystąpienie ponad rzeczą potrzebą, czyli jako naruszenie wolności ekspresji, należy uznać sytuację, gdy radca prawny w swych zawodowych wystąpieniach będzie groził postępowaniem

karnym lub dyscyplinarnym. Kwestia ta była kilkakrotnie przedmiotem wypowiedzi Sądu Najwyższego. Należy w tym kontekście przypomnieć przede wszystkim wyrok z 10.5.2012 r. ((...) 9/12, L.), gdyż w jego uzasadnieniu skład orzekający przedstawił podstawowe i najbardziej istotne elementy przybliżające kwestię użycia groźby. "Na tle dotychczasowego orzecznictwa i (...) poglądów doktryny Sąd Najwyższy uważa za celowe dokonać podsumowania, które może mieć znaczenie nie tylko dla dalszych losów niniejszej sprawy, ale także i dla innych spraw, w których rozważane będzie naruszenie zakazu wyrażonego w art. 27 ust. 7 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego [z 2007 r.] lub w § 16 in fine Zbioru Z. Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu.

Niezależnie od stopnia konfliktu interesów charakteryzującego spór pomiędzy stroną przeciwną a stroną, którą reprezentuje radca prawny lub adwokat, profesjonalnemu pełnomocnikowi nie wolno ani pisemnie, ani nawet ustnie uciekać się do groźby skierowania sprawy na drogę ścigania karnego lub dyscyplinarnego, jeśli przeciwnik procesowy strony reprezentowanej przez radcę prawnego lub adwokata nie spełni określonych żądań lub życzeń tej strony. Idzie tu więc o wypadki, w których adwokat uzależnia sporządzenie wniosku o ściganie karne lub dyscyplinarne od postulowanego przezeń, a nie akceptowanego przez stronę przeciwną, zachowania. Tego typu zachowania stanowią bowiem mniej lub bardziej zakamuflowaną formę szantażu procesowego, do którego nie może przykładać ręki radca prawny lub adwokat (T. Scheffler (red.), Kodeks Etyki Radcy Prawnego. Komentarz. Wyd. 3, Warszawa 2021).

W świetle powyższego, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż zawarcie w piśmie procesowym z 15 lipca 2019 r. słów: „Jeśli sędzia przyzna kuratorowi koszty za 27 kwietnia br. to zapowiadam zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa przez kuratora”; w piśmie z dnia 19 sierpnia 2019 r.: „wobec kolejnego kuratora złożę zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa”; w piśmie z dnia 30 września 2019 r.: „Dla mnie działanie kuratora nastawione jest w takich okolicznościach na prywatny zysk (...) i formułuję zawiadomienie o podejrzeniu przestępstwa”, wypełnia znamiona deliktu dyscyplinarnego.

Orzekając karę upomnienia Sąd wziął pod uwagę całokształt okoliczności sprawy, w tym przede wszystkim zachowania kuratorów, którzy za nieodbyte spotkania ojca z synem wystawiali rachunki, którymi następnie był obciążany mocodawca Obwinionego.

Po czwarte, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał za winnego Obwinionego popełnienia deliktów dyscyplinarnych polegających na użyciu następujących sformułowań:

a)

w piśmie z dnia 20 grudnia 2019r. „Sędzia łykną stanowisko p.o. Kierownika Opiniodawczego Zespołu (...) w Sądzie Okręgowym (...) Wrocławiu z dnia 31 sierpnia br. jak gęś kaszę i jedyną jego reakcją było dokonanie adnotacji – zapoznałem się a/a i datą 06.09.16. Była to zupełnie bezkrytyczna reakcja podejścia do tak sformułowanego pisma odmownego.” (pkt 8),

b)

w piśmie z dnia 19 lutego 2020 r.: „Skoro sąd zwrócił wniosek o uzasadnienie, to może powinien przypomnieć sobie o drobnej kwocie która niezasadnie przywłaszczył” (pkt 10).

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż mając na uwadze treść art. 11 ust 1 URP oraz art. 12 ust 3, art. 38 ust. 1 i art. 48 (...), wskazane wyżej sformułowania Obwinionego naruszają obowiązujące radcę prawnego zasady etyki wykonywania zawodu. Użycie kolokwializmu „łyknąć jak gęś kaszę” w stosunku do Sądu oraz zarzucanie przywłaszczenia opłaty od uzasadnienia uznać należy za przekroczenie granic wolności słowa i rzeczowej potrzeby. Radca prawny jest zobowiązany traktować Sąd z szacunkiem, a w swoich wypowiedziach zachować umiar i takt.

Przepis art. 11 ust. 1 URP: Radca prawny przy wykonywaniu czynności zawodowych korzysta z wolności słowa i pisma w granicach określonych przepisami prawa i rzeczową potrzebą.

Przepis ten koresponduje i jest rozwinięty w przepisach Kodeksy Etyki Radcy Prawnego. Zgodnie z art. 12 ust. 3 (...): Świadcząc pomoc prawną, radca prawny zobowiązany jest z szacunkiem traktować wszystkich klientów, zachować umiar i takt w swoich wypowiedziach oraz powściągliwość w okazywaniu osobistego stosunku do stron i uczestników postępowania, sądu bądź organu przed którym występuje.

Niezależnie od okoliczności sprawy oraz potrzeb reprezentowanej strony postępowania w zakresie formy wypowiedzi ostateczną decyzję zawsze podejmuje radca prawny, biorąc pod uwagę oparte na profesjonalnym przygotowaniu przewidywanie, jaka technika ekspresji będzie w danym, konkretnym przypadku najbardziej korzystna z punktu widzenia interesu klienta. Akceptowalne działania komunikacyjne radcy prawnego nie mogą wykraczać poza granice wyznaczone przez: 1)przepisy prawa; 2)rzeczową potrzebę oraz – o czym nie wolno zapomnieć, mimo że nie jest to wyraźnie wyartykułowane – przez 3)zasady etyki radcy prawnego.

Mając powyższe na uwadze, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż jakkolwiek ustalone w sprawie okoliczności postępowania, w którym w roli pełnomocnika uczestnika występował Obwiniony, były niestandardowe i wymagały od Obwinionego licznych wystąpień i zgłaszania kategoriycznych wniosków i żądań, tym niemniej w tych dwóch przypadkach użyte sformułowania zdecydowanie przekraczały rzeczową potrzebę i naruszały przepisy (...) i (...). Radcy prawnemu nie godzi się bowiem używać potocznych, pochodzących ze slangu sformułowań do Sądu. Radca prawny na pewno nie jest uprawniony do formułowania niczym nieuzasadnionego zarzutu przywłaszczenia opłaty, składając wniosek o jej zwrot. Jak wskazuje SN w wyroku z dnia 27 września 2012 r. ((...) 24/12, L.): Przesłanki przekroczenia granic "rzeczowej potrzeby" nie można bowiem – co do zasady – oceniać in abstracto, bez odniesienia do realiów konkretnej sprawy. Ocena zaś tej przesłanki jest konieczna, bowiem tylko w wypadku przekroczenia granic rzeczowej potrzeby, określona wypowiedź sformułowana w piśmie sporządzonym przez radcę prawnego w imieniu mandanta może stanowić przedmiot oceny w perspektywie naruszenia określonych zasad zawartych w Kodeksie Etyki Radcy Prawnego (...). Okręgowy Sąd Dyscyplinarny uznał, iż użyte sformułowania przekroczyły rzeczową potrzebę. Użyty kolokwializm „łyknął jak gęś kaszę” nie był potrzebny w piśmie procesowym, a jedynie zabarwił je emocjonalnie negatywnie mogąc przy tym spowodować poczucie lekceważenia u adresata wypowiedzi. Tymczasem obowiązkiem radcy prawnego jest zachowanie z szacunkiem wobec Sądu orzekającego, niezależnie od prywatnego zdania o osobie sędziego. W tym przypadku, zdaniem Sądu Dyscyplinarnego, Obwiniony naruszył zatem etyczne zasady postępowania i dopuścił się deliktu dyscyplinarnego.

W przypadku zaś drugiego ze sformułowań, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny za stanowcze nadużycie wolności słowa oraz przekroczenie rzeczowej potrzeby zarzut przywłaszczenia przez Sąd orzekający opłaty od wniosku. Pismo z dnia 19 lutego 2020 r. jest wnioskiem o zwrot opłaty od zwróconego wniosku o uzasadnienie, a zatem nie może w nim mieć miejsce zarzut przywłaszczenia opłaty przez Sąd tym bardziej, że od daty złożenia wniosku o uzasadnienie do daty pisma upłynęło niespełna 2 miesiące, a zatem – mając na uwadze powszechnie znane terminy sądowe wykonywania tego typu czynności – nie jest to czas nadmiernie wydłużony.

Orzekając karę upomnienia za wskazane przewinienia dyscyplinarne, Okręgowy Sąd Dyscyplinarny miał na uwadze całokształt toczącego się postępowania o ustalenia kontaktów z dzieckiem. W ocenie Sądu konieczność składania przez Obwinionego wielu wniosków i pism sądowych spowodowała, iż wypowiedzi potoczne oraz formułowane zarzuty były wyrazem zniecierpliwienia i poczucia niemocy ze strony pełnomocnika ojca dziecka.

Wobec powyższego Okręgowy Sąd Dyscyplinarny orzekł jak w sentencji Orzeczenia.

Na podstawie art. 65¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych (t.j.: Dz. U. z 2020. poz. 75) Okręgowy Sąd Dyscyplinarny wymierzył Obwinionemu radcy prawnemu D. S. za czyny określone w pkt 2, 4, 7, 8, 10 łączną karę upomnienia.

O kosztach postępowania Sąd orzekł na podstawie art. 70⁶ ust. 2 ustawy z dnia 6 lipca 1982r. o radcach prawnych oraz uchwały nr 86/ (...) Krajowej Rady Radców Prawnych z dnia 20 marca 2015 r. w sprawie określenia

wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego obciążając Obwinionego zryczałtowanymi kosztami postępowania w wysokości łącznie 3.000,00 zł. na rzecz Okręgowej Izby Radców Prawnych (...) W..

Pouczenie:

Stosownie do treści art. 70⁴ ust. 4 ustawy z dnia 6 lipca 1982 roku o radcach prawnych (j.t. Dz.U. z 2020, poz. 75) stronom oraz Ministrowi Sprawiedliwości służy odwołanie od niniejszego orzeczenia do Wyższego Sądu Dyscyplinarnego w W. za pośrednictwem Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego (...) W. w terminie 14 dni od otrzymania niniejszego orzeczenia wraz z uzasadnieniem.